Kristigs Wehstnesis.

Populari sinisks garigs laikrakstis.

Isnahk katra mehnescha pirmâ treschdeenâ un maksâ peesuhtot ar wiseem peelikumeem — 2 krahjumi „Ewan geliuma Dseesmu“ 24 peelikumi behrneem („Labâ Wehsts“) un 6 loksnes „Jaunâ Deriba ar paskaidrojumeem“ — pa gadu 1 rubli.

Redakzijas un ekspedizijas adrese: П. Лауберту, Митава, Конная 5, Курл. губ. (P. Laubert, Mitau, Pferde Str. Nr. 5, Courland, Russia.)

№ 5. Maijâ 1909. Isnahk 4. gadu.

Wakarâ.

Un jau atkal teizu
Ardeewas
Deenai, kuru beidsu
Asarâs . . .
Rihta apnemschanâs
Klusâ luhgschanâ — —
Nespehks, maldischanâs . . .
Sirds luhst wakarâ . . .
Asras birst pahr waigeem:
Deenas sudușchàs schehl;
Maldu degoschais pahlums
Dwehselê sahpigi kwehl . . .
Wehlreis kaut nodsihwot spehtu
Deenu scho suduscho,
Islabot darito kluhdu,
Dwehsli kas aptumscho!
Ne, par welti! Naw spehka
Pascham sche darit ko wairs — —
— — — — — — — —
— — — — — — — —

Tewi beedê deenas grehki,
Mana wahjà dwehsele?
Waj tu nesini, kur spehki
Tewim atkal jameklê?
Pazel azis! Jesum tawam
Spehka weenumehr wehl dauds.
To winsch dot grib behrnam sawam,
Kas us winu behdâs sauz,
Luhdsees! Winsch war schkihstit tewi
Tawu sirdi atweeglot,
Jaunâ spehkâ apgehrbt tewi
Un kà ehrgli atjaunot!
— — — — — — — —

Schkihstàm sirdim naksninâ
Laimigi juhs gultinâ!
Aztinas kad peewehrseet,
Meedsinsch salds tàs taisis zeet.

Jaunstrauts.

Bihbeles Deewa religija diwdesmitâ gadu simtena gaismâ.

(Turpinajums.)

Praktiskà dała.

I. Bihbeles Deewa religija un zilwezes posts.

Kà isturas Bihbelê tehlotais Deews pret zilwezes postu? Waj Winsch muhs atswabinàs no muhsu posta, waj Winsch eepreezinàs muhs muhsu darbos un mokâs? Waj Winsch reds lihdsjuhtigi muhsu asaras, waj Winsch dsird muhsu waidus, waj Winam ir sahles preeksch muhsu wainas? Luhk, schee ir tee jautajumi, kas slehpjas nabaga zilweka behrna sirdi — gan apsinotees, gan neapsinotees — kad tam peedahwà Bihbeles Deewa religiju. Un łoti weetâ ir schee jautajumi. Ja Bihbeles Deews mums nepalihds tikt ahrâ no muhsu posta un tikai prasa, lai mehs Tam kalpotu un To godatu par kungu, tad mums Wina newajag, jo kungu mums jau sen deesgan un kalposchanu ari. Sen jau muhsu plezi jehli, nesot dsihwes nastas. Atbilde us to pehz Bihbeles ir schahda:

1. **Bihbeles Deews lihdsjuhtigi dsird katru zilwezes waidu un Wina negrosamais apnehmeens un muhschigà griba ir, glahbt zilweku no wina laizigà un garigà posta.** „Tas zilweka Dehls naw nahzis, ka winam taptu kalpots, bet ka winsch kalpotu un sawu dsihwibu dotu par atpirkschanas maksu preeksch daudseem.“ Tà saka Deewa dehls, Jesus Kristus. Mat. 20, 28. Un kahdâ zitâ weetâ, Sawâ grahmatâ: „Es esmu nahzis, ka teem buhtu dsihwiba un wiss pa pilnam.“ Jahn. 10, 10. „Tas zilweka Dehls ir nahzis, atpestit to, kas pasudis.“ Mat. 18, 11; Lk. 19, 10. Un kahds no Wina mahzekleem teiz par Winu: „Pats sewi ir istukschojees un kalpa gihmi peenehmis un tapis kà katrs zilweks un zilweka kahrtâ atrasts, pats sewi pasemojis, paklausigs palizis lihds nahwei, lihds pat krusta nahwei.“ Wihl. 2, 7. 8. Lauschu pulkus redsot, kas isklihduschi un pamesti kà awis, kam naw gana, sirds Winam eeschehlojas un pahr luhpam pluhst Tam wahrdi: „Nahzeet schurp pee manis

wiſi, kas eſat behdigi un gruhtſirdigi, es juhs gribu atweeglinat." Mat. 9, 35—38; 11, 28. Tee naw tukſchi wahrdi — nè, nè! Burts naw wairak teikts ne kà ir notizis! Neſkaitamas aſaras Kriſtus ſchahwejis no gruhtdeenu waigeem, neſkaitameem eedweſis droſmi un dſihwesprееku, neſkaitameem dahwinajis „meeru, kas augſtaks ne kà wiſa ſapraſchana" un pateeſi pats nomiris zilwezes labad, „lai tai buhtu dſihwiba un wiſs pa pilnam." Laizigi un garigi Winſch ir tapis par zilwezes glahbeju un peſtitaju, tà tad peſtiſchana pilniga! „Tadehl, winſch ari pilnigi war iſglahbt tos, kas zaur winu pee Deewa nahk." Ebr. 7, 25. No wehrdſibas Deews iſwedis ſawu tautu, reiſ no Egiptes, reiſ no Bahbeles, glahbis to no eenaidneeka rokas, kad wairs glahbſchanas nebij nekahdas, 2. Moſ. 12. nod., maiſi tai dewis tukſneſt, 2. Moſ. 16, un dſirdinajis to ar uhdeni no klints, 2. Moſ. 17, dewis tai ſemi, katrai gimenei ſawu teeſu un eekahrtojis, ka neweens neſaudè ſawu ihpaſchumu, 3. Moſ. 25, gahdajis par teem, kas truhkuma dehl aiſnehmuſchees, gahdajis par nabageem un wehrgeem, 5. Moſ. 15, pabalſtijis to, kam dſihwe leedſ to laimi, ko ziti bauda, 5. Moſ. 21, 15—17., aiſſtahwejis wahjako pret ſtiprako, Mt. 5, 31. 32., naw pagruhdis pakrituſcho, bet gan pazehlis to, naw „kwehloſchu dakti iſdſehſis, naw eeluhſuſchu needri ſalauſis," Eſ. 42, 3; Jahn. 8, 3—11., ir klauſijis iſſamiſuſcha wihra kleegſchanu, 1. Moſ. 32 un 33, ir klauſijis mireja luhgſchanu, Eſaij. 38, ir ſuhtijis pirmo engeli nabaga ſeewinai, 1. Moſ. 21, 17., ir rahdijis, kà panahkt peedoſchanu un dwehſeles meeru, 1. Jahn. 2, 1. 2; Rom. 5, 1., ir mahzijis, ka mehs wiſi eſam brahļi un ka mums jalauſch maiſes gabalinſch uſ puſem, Mat. 23, 8—12; 20, 25—27; 25, 4., naw atlahwis kraht ſew mantas paſaulê, Mat., 6 19., ir aiſrahdijis luhgt un gaidit no Wina wiſu, ko wajaga, Mat. 6, 25; 7, 7; Jahn. 16, 23 un — mahzijis mihlet wiſus zilwekus, pat ſawus eenaidneekus, Jahn. 13, 34. 35; Mt. 19, 19; 5, 43—48. Ak, tas ir garſch ſtahſts, kuru nemaſ naw eeſpehjams atſtahſtit, ko Deews darijis un dara preekſch zilweka. Ari muhſu deenàs Winſch naw lauſis ſawus apſolijumus ſaweem behrneem. Ari muhſu deenàs Winſch ſkubina Tewi: „Peeſauz mani behdu laikà, tad es tewi gribu iſraut un tew buhs mani godat." „Pawehli tam Kungam ſawu zeļu un zerè uſ winu, tad winſch gan daris." Dſeeſmàs 50, 16; 37, 5. Un ap winu ſpeedàs muitineeki un grehzineeki un wiſus Winſch pilnam apmeerinaja.

* * *

Ir kahda leela maldiba, kas pahrnehmuſi kriſtigos un ir tas tahrps, kas maſ pa maſam, bet droſchi ſagrauſch kriſtigas tizibas eekſchejo ſaturu. Ta maldiba ir, ka ewangelijums un Bihbeles Deewa religija eſot gandrihſ tikai preekſch tam, lai mehs ſpehtu puslihdſ meerigi mirt un tiktu pehz nahwes Debeſîs. To neiſrunà, to neapſinas, bet deeniſchkà dſihwe to tuhkſtoſchkahrt peerahda. Schis atſihſchanas ſekas ir tàs, ka kriſtigee zihnas pateeſibà gandrihſ tikai pret garigo poſtu un pat tikai pret weenu daļu no ta. Kriſtigee ir tſchakli, wadit ļaudis uſ Debeſim, bet pret laizigo poſtu iſturas gandrihſ pilnigi weenaldſigi. Mehs wairs nedſirdam kà apuſtuļu laikos lihdſzeetigi katru zilwezes waidu — waidus ſozialà, deeniſchkà dſihwè! Un kad ſchee waidi top pahrak ſtipri un jau ſahk greeſtees mums auſîs, tad mehs preekſch nelaimigeem uſtaiſam kahdu nabagu namu, waj paſneedſam „ſchehlaſtibas dahwanas." Mehs krahjam ſew mantas wirs ſemes, kamehr ziteem naw deeniſchkàs maiſes. Kamehr tuhkſtoſcheem truhkums ir deeniſchkais weeſis, tikmehr ziti ſakrahj ſew leelas naudas ſumas, dſihwo krahſchnos dſihwokļos, gehrbjas lepni, iſſchkehrſch ſawu labo peļnu un arween wehl doma, ka tee labi kriſtigee. Kur paleek Bihbeles Deewa religija, kas mahza, ka mehs brahļi un mahſas, kam jadalas preekos un behdàs? Pahrwaldneeki mehs eſam par ſawu mantu pehz Bihbeles Deewa religijas jehguma, newis tàs ihpaſchneeki. Mehs drihkſtam kraht daudſ mantas, bet ne ſew. Kamehr truhkums raugas pa muhſu logeem eekſchà un ſtreipuļo pa muhſu eelam, tikmehr ari arween muhſu rokai jabuht atwehrtai. Ne ar waru Bihbeles Deewa religija ko praſa, ne ar waru! „Kas ſobinu ņem, tee zaur ſobinu tiks nomaitati" un beſ tam wehl otrs eemeſls, bet par to wahrdu wehlak. Labprahtigi mums jaatwer muhſu mantas kambari un jadod, kam truhkſt. Mums jamehgina iſlihdſinat ſchķiru dſihwe tà, ka godigam, ſtrahdigam zilwekam ari buhtu peeklahjigs dſihwoklis un peeteekoſchas drehbes mugurà un peeteekoſchi klahts galds. To eeſpehs drihſ ween, ja pahrtikuſchais kriſtigais nedſihwos pahrak greſnos un plaſchos dſihwokļos un neiſleetos ſawu labo mehneſchalgu tikai ſew. Winſch war, ja Deews winu ſwehtijis, labaki ſamakſat darbu ne kà paſaule. Druſku wairak weenlihdſibas ſchķiràs, jo mehs eſam — brahļi! Wiſpahri jamehgina uſlabot muhſu ſadſihwes apſtahkli tà, ka ļaudim wairs naw jaſaņem ſchehlaſtibas dahwanas. Katrs lai to eeſahk pats ſawàs mahjàs. Schi ir weenigà iſeja no muhſu tagadejà gruhtà ſtahwokļa. Welti atſaukteeſ uſ Jeſus wahrdu: „Mana walſtiba naw no ſchis paſaules." Deewa walſtiba naw zehluſees no ſchis paſaules, bet wina ir pirmà kahrtà preekſch ſchis paſaules un tad — preekſch tàs tur augſchà. To tuhkſtoſchkahrt peerahda Jeſus dſihwe. Trihs un pusgada tas zihnijas pret zilwezes laizigo poſtu un ſaprotams ari pret garigo poſtu. Ir pats pehdejais laiks, apſtahtees un pahrdomat, kurp mehs ejam kà ſchilaika kriſtigee. Kur ir muhſu panahkumi? To naw, neſkatotees uſ wiſu drudſchaino darbu. Mums naw ſpehka muhſu deeniſchkà dſihwè, uſwaret un pahrſpeht grehku. Kriſtigas draudſes tagad newar galà ween tikt ar ſawu draudſeslozekļu grehkeem un klupſchanam. Muhſu behrni, ſewiſchķi paſkolotee behrni, aiſeet paſaulê ahrkahrtigi daudſ. Kriſtigi atgreeſto ir pahrak maſ muhſu tagadejà darbà, kas daudſ, druſchaini teek darits. Kapehz? Paehdinat pirms nabagu, uſſkatat to kà ſew lihdſigu, kà brahli, mihlat to un tad ſtah=

stat tam par labo ehdeena deweju. Tad buhs panahkumi. Taisni kristiga tiziba ir ta, kas atdarijusi zilwekeem azis, redset kà wajag dsihwot, bet nu tee gaida to dsihwi no teem, kas teem atwehruschi azis, wispirms. Mums wajaga to Deewu, kas dsird katru zilwezes waidu lihdszeetigi. Zitadi sekas buhs breesmigas, neissakot breesmigas! Kahds Wahzu rakstneeks attehlo Wahzu tautas tagadejo stahwoki. Winsch teiz: „Jau schaujas leesmas pa tuhkstosch zaurumeem pasaules ehkâ us augschu. Soziala kustiba sanem pirmewangelijuma mantojumu un isleeto to. Kristigee kluse un nodarbojas ar neaugligeem deewbijigeem neekeem. Bet akmeni brehz. Pa wiseem zaurumeem posts luhkojas us mums. Simttuhkstoscheem naw it neka. Naw dsimtenes, naw dsihwokļu, naw mantas. Ko sagahda darbs, to aprij nauda. Samaitatajas waras saimneeko nekawetas. Bagatee un eewehrojamee nirgajas. Tauta nopuhschas un lahd. Tumsiba wairojas ar katru deenu. Mehs grahbstamees apkahrt un nesinam, ko eesahkt. Wisas saites raisas. Azu kahriba, meesas kahriba un lepna dsihwe wisâs ļauschu schkirâs. Seeweete pasaudè sawu kaunu un wihreets sawu godu. Un apjuzis wezais kristigums tschukst sawus tizibas preekschrakstus." Tiktahl Wahzeetis. Waj schajâ tehlojumâ mehs neredsam ari sawu bildi? Waj tik mehs nestaigajam ar neaissegtu swezi pa pulwera pagrabu? — Bet pee schi breesmigà stahwokļa naw wainiga Bihbeles Deewa religija. Ta mahza pawisam ko zitu ne kà to, no ka atspoguļojums ir muhsu tagadejà deenischkà kristigà dsihwe. — Ja kahds tuwaki grib eepasihtees ar dsihwi, kahda warbuht buhtu pehz Bihbeles Deewa religijas jehguma, tas lai palasas grahmatu Scheldena „Wina pehdàs — Ko gan Jesus daritu?"

(Turpmak wehl.)

Neatgreesigais, atgreesigais un grehks.

Ja tu met siwi uhdenî, tad ta tur nejutisees wis nelaimiga, bet gan pateiksees tew, ka tu winu esi eelaidis winas ihstâ dsihwesweetâ. Ja siws waretu runat, tad ta droschi ween sazitu: „Nekur naw tik patihkami kà skaidrâ, dsilâ uhdenî. Pateesi newaru saprast, ka war buht ļaudis, kas war wirs sausas semes dsihwot un tur pat justees laimigi. Leekuliba ta tikai ir, ja kahds to dara. Es katrâ sinâ wisu sawu muhschu gribu pawadit leelos, skaidros un dsiļos uhdenos!"

Bet ja tu eegruhstu zilweku dsiļa uhdenî, tad tas sahktu kleegt un ar wiseem spehkeem zihnitos, kluht no uhdens us sausas semes, kur zilweka dsihwesweeta.

Nav, schî ir laba bilde, jo winâ attehlots neatgreesigais, neatdsimuschais, „meesigais" zilweks, kas mihlè un dara grehku, un atgreesigais, zaur Deewa schehlastibu pestitais, zaur Deewa Garu atdsimuschais zilweks. Neatgreesigais ir lihdsigs siwei. Grehkâ neatgreesigais ir laimigs Zitur laimigs tas naw. Grehks ir wina dsihwesweeta. Un wisus, kas saka, ka tee nelaimigi grehkâ, tas sauz par leekuleem. Bet atgreesigais gan jau ari isdara grehku sawâ nesinaschanâ, pahrsteigumâ, nespehkâ, bet winsch lihdsinajas tahdam, kas eekritis uhdenî. Grehks naw wina dsihwesweeta, bet gan wina wisleelakà nelaime. Ja winsch eekritis grehkâ, tad winsch kleeds, luhds, darbojas tik ilgi, kamehr winsch no grehka izstizis ahrâ.

Schî bilde labi isskaidro to, ko Pahwils teizis Romeescheeem 7. un 8. nodaļâ.

* * *

Ne pa tumsu skreji,
Ne pehz maldeem klihsti,
Smago semes gaisu
Muhscham nihsti — nihsti!
Tikai swehtas gunis
Karsta leesma esi:
Siltumu un gaismu
Muhscha purwâ nesi! . . .
Kad tu sneegâ, ledû,
Ļaudis salstam redsi,
Tad pahr sneega laukeem
Sposchak, karstak dedsi! . . .

Gundega

Sabatisms Bihbeles un prahta gaismâ.

Kristigas draudses laiwinai arween draudè diwas klintis: nedarischana un wairakdarischana, waj pareisaki issakottees — tadarischana, ko Deews naw pawehlejis. Pateesibâ — sawâ pamatâ, leiksim sem uhdens — schis klintis ir tikai weena klints — Deewa pawehļu un likumu nedarischana, jo wairak darit ne kà Deews pawehlejis neweens zilweks nespehj, tapehz ka Deewa pawehles aisnem zilweka wisu laiku un spehku — sirdi un dwehseli. Tà tad tiklihds kahds dara to, ko Deews naw pawehlejis, tad tuhlin winsch sog sawam kungam laiku un naw sawas algas wehrts. Tapehz ta Kunga wahrds: „Jo es apleezinu wiseem, kas dsird tos praweeschu wahrdus, kas schinî grahmatâ: ja kas pee scheem ko peeleek, tad Deews peeliks winam tàs mozibas, kas ir rakstitas schinî grahmatâ. Un ja kas ko atnem no teem praweeschu wahrdeem, kas schinî grahmatâ, tad Deews atnems wina daļu no tàs dsihwibasgrahmatas un tàs swehtàs pilsehtas un no ta, kas ir rakstits schinî grahmatâ." Jahn. P. 22, 18. 19. „Kad juhs wisu esat darijuschi, kas jums pawehlets, tad sakait: mehs esam neleetigi kalpi, jo kas mums peenahzas darit, to esam darijuschi." Lk. 17, 10.

Muhsu deenâs kristigai draudsei draudè nopeetnas breesmas no ļaudim, kas mahza wairak darit ne kà

Deews — ne kà ewangelijums no mums praſa, kas mahza darit to, ko Deews mums naw pawehlejis. Schos łaudis wiswairak muhſu ſtarpâ paſihſt ſem noſaukuma Sabatiſti, waj ari Adwentiſti.

I. Sabatiſti jeb Adwentiſti mahza:

1. Mehs nedrihkſtam ſwehtit ſwehdeenu, bet gan ſeſtdeenu, Schihdu ſwehtdeenu jeb ſabatu, waj kà Schihdi ſaka — ſchabas.
2. Mehs nedrihkſtot ehſt zuhkgaku un daſchu ko zitu, ko Schihdi neehd.
3. Mums jadodot no wiſa ſawa eenahkuma deſmito teeſu tai draudſei, ko wini dibinot.
4. Pahweſts eſot Antikriſts jeb tas Swehrs un zita Antikriſta wairs nebuhſchot.
5. Tà kà pahweſts — lihdſ ar keiſaru Konſtantinu — eſot eezehlis muhſu ſwehtdeenu, tad muhſu ſwehtdeena eſot ta Swehra ſihme un un tà tad mehs, ſwehtidami ſwehtdeenu, peenehmuſchi ta Swehra ſihmi. Jahn. P. 13. nod., ſewiſchki 16. 18. p.
6. Miruſchee neteekot wis tuhlin pee ta Kunga, bet duſot ſawâs miruſchâs meeſâs. Dwehſele mirſtot lihdſ ar meeſam, kas gan ſawâ laikâ tikſchot uſmodinatas.
7. Wajagot zits zitam kahjas maſgat it kà Jeſus reiſ darijis. Jahn. 13. nod. Kahju maſgaſchana eſot tà pat eeſtahdijums kà kriſtiba un wakarinſch.
8. Tikai wini, Sabatiſti jeb Adwentiſti, tikſchot Debeſîs un mantoſchot to labu, ko Deews Saweem łaudim ſolijis. Wini eſot tee 144,000. Jahn. P. 7. un 14. nod. Wiſi pahrejee kriſtigee, „kas ta Swehra ſihmi peenehmuſchi," tas ir, tee, kas ſwehti ſwehtdeenu un ne ſeſtdeenu jeb ſabatu, muhſchigi paſudiſchot, tikſchot iſnihzinati.

Tàs nu tàs galwenàs mahzibas, kas noſchkir Sabatiſtus pa leelakai dałai no ziteem kriſtigeem. Ko Tu nu atbildeſi uſ wiſu to? Jaatbild Tew ir ſewis paſcha, ſawu behrnu, ſawas draudſes un ſawu tuwaku labad. Atbildet ar teikumu: „Es no tam neko negribu ſinat!" Tu newari un ari neſpehji, ja eſi nopeetns kriſtigais, jo „eſat arween gatawi ar lehnibu un bijaſchanu atbildet ikkatram, kas atbildeſchanu praſa par to zeribu, kas ir eekſch jums." 1. Peht. 3, 15. Tew jaatbild ar Bihbeles wahrdeem un Tawu weſelo prahtu. Un atbildi Tew praſa, waj droſchi ween praſîs uſ preekſchu, jo Sabatiſti pahrſtaigà namu pehz nama, peedahwadami ſawus rakſtus un ſlawedami ſabatu un ſawas zitas mahzibas. Pat iſſaizina Sabatiſti Tewi. Kahds Sabatiſtu mahzitajs muhſu dſimtenê lepni apgalwo, ka eſot gatawſ ar kuru katru eet zihnâ par ſawu mahzibu pareiſibu, jo eſot deſmit gadus Bihbeli ſtuhdejis un ſcho ſtuhdiju auglis eſot ſabatiſms. — Zaur ſcho rakſtinu mehs nu gribam dot rokâ kriſtigeem lihdſekli, ar ko neween aiſſtahwetees pret ſabatiſmu, bet ar ko ſpehj atſiht, ka ſabatiſms ir juhgs, gruhts juhgs ewangelijuma kriſtigeem — likumi, ko Deews no mums nepraſa. Un buhtu łoti labi, ja ſcho rakſtinu iſplatitu tajâs apriņdâs, kuras no ſabatiſma apdraudetas.

Eeſkatotees ſche minetâs Sabatiſtu mahzibâs, wiſpirms naw gruhti redſet, ka Sabatiſtu galwenà mahziba, tas widuspunkts, ap ko wiſs zits ſawâ ſinâ greeſchas, ir ſabats un wina ſwehtiſchana, jo ſabatu jeb ſeſtdeenu ſwehtot tak peeder teem 144 tuhkſtoſcheem — pehz Sabatiſtu mahzibas — un ſabatu neſwehtot un ſwehtot ſwehtdeenu, zilweks tuhlin eſot peenehmis ta Swehra ſihmi, kuras ſekas tak ir neaprakſtami ſchauſchaligas. Skatees Jahn. P. 19, 11—21. To eewehrojot, mehs ſcheit ſewiſchki pahrrunaſim ſabatu un tikai garam ejot teikſim kahdus wahrdus par zitu, kas ſaiſtas ar ſabatiſmu.

Tahłak eeſkatotees ſche minetâs Sabatiſtu mahzibâs, ahtri ween pahrleezinajas, ka ſabats, zuhkgałas neehſchana un deſmitâ doſchana ir Wezàs Deribas bauſchłi — likumi jeb noſazijumi. Ari winu mahzibai par dwehſeles duſu miruſchâs meeſâs ir jaatſpeeſchas uſ Wezàs Deribas nenoteiktibu par dſihwi aiſ kapa. Tiklihdſ nem kahds rokâ Jauno Deribu un palaſas par Nabaga Lahzaru un Bagato Wihru, kuri neduſeja wis miruſchâs meeſâs, bet gan weens bija Ahbrama klehpî, otrs Ellê — paklauſas Jeſus apſolijumu łaundarim, kas mira it kà Jeſus pee kruſta, ka tas buhſchot newis miruſchâs meeſâs pehz nahwes, bet gan Paradiſê — eewehro, ka Jahnis Parahditajs redſ weſelu pulku dwehſelu Debeſîs un newis miruſchâs meeſâs — un atminas, ka Pahwils ilgojas mirt, lai buhtu „ahrâ no meeſam un pee ta Kunga" — newis miruſchâs meeſâs — un ka apuſtulis teiz, ka pehz nahwes mums dſihwe Debeſîs — nu, tad mahzibai par dwehſeles duſu, lihdſ augſchamzelſchanai, miruſchâs meeſâs naw wairs nekahda pamata. Skatees Luk. 16, 19—31; 23, 43; Jahn. P. 6, 9—11; 2. Kor. 5. nod. — Bet atgreeſiſimees atkal pee ſabata apluhkoſchanas.

II. Sabats, zuhkgałas ne-ehſchana, deſmitâ doſchana ir Wezàs Deribas bauſchłi jeb noſazijumi — likumi, kas Jaunâ Deribâ naw atjaunoti un pawehleti. Ka ſabats, zuhkgałas ne-ehſchana, deſmitâ doſchana ir Wezàs Deribas bauſchłi, par to newajadſês nekahdu peerahdijumu. Peetiks ar pahris aiſrahdijumeem uſ Wezo Deribu: 2. Moſ. 20, 8; 3. Moſ. 11, 2. 7. 10; 3. Moſ. 27, 30. 32. Peerahdijumus wajadſês weenigi par to, ka ſchee bauſchłi naw Jaunâ Deribâ.

Katram, kas negrib ar waru, pret zilweka weſelo prahtu, atraſt ſchos bauſchłus Jaunâ Deribâ, tam nekahdu peerahdijumu wairak par ſcho bauſchłu neeſamibu Jaunâ Deribâ newajag kà weenigi to: Tahdu bauſchłu tur naw, jo pateeſi tahdu bauſchłu jeb noſazijumu tur

naw! Sabatiſti turpreti gan ſaka, ka Jaunâ Deribâ wiſmaſ ſabata bauſlis eſot eekſchâ. Wiſpirms tee aiſrahda uſ Mat. 24, 20 pantinu, kur rakſtits: „Bet luhdſeet, ka juhſu behgſchana nenoteek ſeemas laikâ, nedſ ſwehtâ deenâ" (pirmrakſtâ ſazits: „ſabatâ"). Wini nu teiz: „Jeſus pamahzija mahzekłus luhgt, lai winu behgſchana ne-eekriſtu duſas deenâ, ka lai ſchi netiktu ſagahnita." Ar to eſot rahdits, ka Jeſus gribot, lai mahzekłi turot ſabatu. Schis iſſkaidrojums ir pilnigi aplams. Pehz ſchi iſſkaidrojuma neween mums jaſwehti ſabats, bet ari ſeemaslaiks, jo tas Kungs teiz to paſchu ari par ſeemaslaiku, ko par ſabatu. Wiſu ſeemu ſwehtit un tad wehl beſ uguns kurinaſchanas — tâ ſabats ir jaſwehti, 2. Moſ. 35, 3 — nu, tad jau mehs wiſi iſmirtu aiſ ſala un bada. To tak Deews nebuhs domajis. Ihſtais iſſkaidrojums ir ſchis. Pamahzot mahzekłus, lai tee luhgtu, lai winu behgſchana no Jeruſalemes winas iſpoſtiſchanas laikâ nenotiktu ſeemaslaikâ un ſwehtdeenâ, Jeſus tikai gribeja mahzekłus iſſargat no gruhtibam, kas buhtu, ja behgſchana notiktu ſeemas laikâ, waj ſwehtdeenâ jeb ſabatâ. To gruhtibu dehł Jeſus ari noſchehlo mahtes ar maſeem behrneem, Mat. 24, 19., un wiſpahrigi ruhpejas par ſaweju droſchibu, Mat. 24, 15 — 21. Kahdas gruhtibas ſeemaslaikâ behgot, to katrs ſapratis. Sabatâ behgt bij gruhti, tapehz ka ſabatâ pilſehtas wahrti bij aiſſlehgti un wiſpahri uſ ſabatu un ſewiſchki ſwehtkeem Jeruſalemê ſapluhda milſums łauſchu. Taiſni ſchis łaunums atgadijâs. Kad Jeruſalemi iſpoſtija, tad tur uſ ſwehtkeem bij ſapluhduſchi milſums łauſchu, kuri pa leelakai dałai gahja bojâ, waj tika pahrdoti par wehrgeem. Saprotams, kriſtigee jau bij laikak iſbehguſchi droſchâ weetâ, uſ Pelu. Kur bij janowehrſch poſts, waj nelaime, tur preekſch ta Kunga ſabata ſwehtumam nebij noſihmes. Jeſus to wairak kahrt peerahdijis, dſeedinadams ſlimus, kas ari wareja gaidit lihdſ pirmdeenai, ſwehtdeenâ jeb ſabatâ, beſ tam atłaudams mahzekłeem pluhkt wahrpas un pat ſlimneekam neſt gultu ſwehtdeenâ. Winſch noteiz ſwehtdeenas galweno noſihmi, ſazidams: „Swehtdeena zelta zilweka dehł un ne zilweks ſwehtdeenas dehł." Mark. 2, 27; Mat. 12, 2; Mark. 2, 23—28; Lk. 6, 1—11; Lk. 13, 10—17; Jahn. 7, 23; 9, 14—16; 5, 1—16. Tikai pahrgudriba war ſche pahrrunatâ pantinâ atraſt likumu par ſabata ſwehtiſchanu, waj ari kahrtigas domaſchanas nabadſiba. Un ka Sabatiſti ar ſchim leetam ſewiſchki bagati, to ir peedſihwojuſchi gandrihſ katrs, kam ar Sabatiſteem bijuſchas ſarunas. Kahds Sabatiſtu mahzitajs, kad tam tizis aiſrahdits, ka Jeſus pats lizis ſwehtdeenâ gultu neſt, domajis, domajis, lihdſ beidſot gudri iſſauzees: „Tur ari Jeſus ir pahrſkatijees!" Nu, tâ runat war tikai tahds, kas waj nu ir pahrgudrs, waj ari neſin, kahds ſakars Wezai Deribai ar Jauno un kapehz Jeſus nahzis paſaulê. Un ja kahds grib nepateeſibu peerahdit par pateeſibu — melnu par baltu un baltu par melnu — tas nemaſ newar zitadi, ka maiſitees par kahrtigas domaſchanas truhkuma un pahrgudribas purwu. Bet to mehs redſeſim wehl.

Tahlak Sabatiſti meklê peerahdijumus ſabata ſwehtiſchanai Mark. 2, 27., kur rakſtits: „Swehtdeena (pirmrakſtâ: ſabats) ir zelta zilweka dehł un ne zilweks ſwehtdeenas dehł." Sabatu jaſwehtot tadehł, ka ſabats zilweka dehł zelts. Waj ſche atkal naw redſams ihſs prahts? Waj ta wiſs mums katram jaleeto, kas zilweka dehł zelts? Mahjas un nami teek zelti zilweku dehł, daudſi ehdeeni ir uſ galda zilweku dehł, bet ne katrâ mahjâ katram teeſibas dſihwot, ne pee katra galda katram brihw ſehſtees un ehſt. Kas to ne-eewehro, to drihſ ween iſſweeſch pa durwim. Ari zeetumi ir zilweka dehł, bet pat Sabatiſti labpraht nelihdis tur eekſchâ tikai tadehł, ka tee zilweka dehł zelti. — Ar ſcho pantinu tas Kungs weenigi aiſrahda uſ ſabata ihſto noſihmi — tas wiſs. Kam ſabats jaſwehti, waj tas maſ jaſwehti, par to ſche naw runa.

Tad — ſabats jaſwehtot, tapehz ka Jeſus ſabata kungs, Mark. 2, 28. Nu, Jeſus ir ari wellu kungs, waj tapehz mums jadanzo pehz wellu ſwilpes. Pawiſam otradi: Ja Jeſus ir kungs par ſabatu, tad ſabats naw kungs par mums un mehs klauſam, ko muhſu kungs ſaka un Tas Jaunâ Deribâ it nekur nepawehl ſwehtit ſabatu.

Leelu peerahdijumu par ſabata ſwehtiſchanu Sabatiſti ſakâs atraduſchi Mat. 5, 17—19: „Nedomajeet, ka es eſmu nahzis, atmeſt bauſlibu un praweeſchus. Es neeſmu nahzis atmeſt, bet peepildit" u. t. t. Winu domu gahjeens ſchahds: 1. Jeſus naw nahzis bauſlibu atmeſt, 2. ſabats ir dała no bauſlibas, 3. tâ tad ſabats ir ſwehtijams ari Jaunâs Deribas łaudim. Schis domu ſawirknejums ir weikls, bet winſch nedus uſ pateeſibas — to redſeſim drihſ ween. Bet mehs druſku pakaweſimees pee ſchi domu ſawirknejuma, tapehz ka ar ſcho klaſdu teek łoti weikli kerti weenteeſigi, deewbijigi łaudis preekſch ſabatiſma. Wiſpirms dſihſim Sabatiſtus paſchus uſ ſchi klaſda pamata zitâ klaſdâ, no kura tee behg pa gabalu un ir ar rokam un kahjam preti. Tas klaſds ir: 1. Jeſus naw nahzis atmeſt bauſlibu, 2. apgraiſiſchana ir dała no bauſlibas un ziti wiſi Schihdu bauſchłi, kas Wezâ Deribâ peeder pee bauſlibas, 3. tâ tad mums jaleekas apgraiſitees un jatur ziti wiſi bauſlibas noſazijumi ari kâ Jaunâs Deribas łaudim. Nu, kâ patihk, Sabatiſtu draugs, tew ſchis wegis? Tas ir zepts tai paſchâ krahſnî, kur Tu zep ſabata wegi preekſch weenteeſigeem deewbijigeem łaudim. „Aha," Tu iſſauzees, „ſchinî klaſdâ Tu mani neeedabuſi wis! Sche Jeſus naw wis domajis wiſu bauſlibu, bet tikai tos deſmit bauſchłus, kuros jau ari ſabata bauſlis." Paldees Deewam, Sabatiſt, ka to jau ſinaju eepreekſch, ka Tu tâ iſſaukſees! Un tadehł man preekſch Tewis jau gatawa wajadſigâ zilpa, ar ko tewi kert, lai tu neiſſpruktu klaſdam, ko eſi

peluijis, eestahstot weenteesigeem kristigeem to, kas naw un newajaga. Ja to nesinatu eepreekſch, tad nemaſ nebuhtu kahdam prahtâ nahzis, ka Tu gribi pa ſcho jaurumu isſmukt. Neweens domatajs zilweks, kas paſihſt un ſin, ko Juhdi ſaprata ſein wahrda bauſliba, kad to leetoja wiſpahrigi, runajot par bauſlibu, tak neatſchķir no bauſlibas tikai tos deſmit bauſchlus. Skatees Jahn. 1, 17; Gal. 5, 3. 4. Abas Swehtu Rakſtu weetas gaiſchi rahda, ka wiſi bauſchki, kahdas ſugas tee ari nebuhtu, iſtaiſija tikai weenu bauſlibu un wiſa bauſliba bij Wezâs Deribas ſaturs jeb noſazijumi preekſch Wezâs Deribas Deewa ļaudim. Mehs peerahdiſim Tew, ka ſchajos pantinos ir gan Jeſus domajis wiſu bauſlibu. Wiſu pirms to peerahda Jeſus runa, no kuras muhſu pantinſch nemts. Schi runa jeb Kalna Spredikis ir uſrakſtita Mat. 5, 6. 7. nodalâ. Schinî runâ Jeſus nebuht nepahrunâ tikai tos deſmit bauſchlus — wiſus deſmit bauſchlus Winſch ari ſcheit nepahrunâ, jo taiſni ſabata bauſli Winſch ſche nemaſ nepeemin — bet gan runâ wiſpahri par bauſlibu jeb Wezâs Deribas noſazijumeem un dſihwi, kahdai tai jabuht Jaunâ Deribâ. — Tahļak, ta preekſchmeta pahrrunas beigâs, no ka Sabatiſti grib atwaſinat ſabata bauſli, tas ir Mat. 5. 19., tas Kungs, iſſazidamees, ka naw brihw atmeſt ne „wismaſako bauſli" — „teekam wiſs noteek" — gaiſchi leek ſapraſt, ka Winſch no 18—19. pantinam runâ par wiſeem Wezâs Deribas noſazijumeem jeb bauſchkeem, wiſu bauſlibu, jo tee deſmit bauſchki — ari pehz Sabatiſtu paſchu atſihſchanas — tak nebij Wezâ Deribâ neweens pats pee „wismaſakeem bauſchkeem" ſkaitams, bet gan pee leelakeem. Tee deſmit bauſchki bij Wezâs Deribas bauſchlu jeb likumu galwenâ, ſwarigakâ daļa, tapehz ari Deews tos lika rakſtit uſ akmiņsgaldiņeem. — Beidſot, ar iſteizeenu „Bauſliba un Praweeſchi," waj ari „Bauſliba, Praweeſchi un Dſeeſmas," ari „Rakſts," „Swehtee Rakſti" Jeſus laikâ apſihmeja jeb noſauza Wezo Deribu — tas ir to deribas grahmatu, ko mehs tagad muhſu Bihbelês atradam preekſch Jaunâs Deribas — waj ari Wezâs Deribas grahmatu kahdu daļu. Salihdſini ſcheit Mat. 7, 12; 22, 46; Luhk. 24, 44; Rom 1. 2; 2. Tim. 3, 15; Jahn. 2, 22; Rom. 4, 3; Gal. 3, 8. 22; Jehk. 2, 23; Mat. 26, 54; Lk. 24, 27. 32. 45; Jahn. 5, 39. Jeſus laika Bihbele, Wezâ Deriba, Wiņa laikâ bij eedalita trijâs daļâs: 1. Tora, tas ir, likums jeb bauſliba, Nebiim, tas ir, praweeſchi un Ketubim, tas ir, daſchada ſatura ziti rakſti. Preekſch treſchâs daļas bij ari noſaukums „Dſeeſmas". Wezâs Deribas Bihbeles jeb ſwehto rakſtu pirmâ daļâ, „Bauſlibâ", nu bij 5 Moſus grahmatas, otrâ — Joſuus grahmata, Soģu, Samueļa, Kehniņu, to triju leelo — beſ Danieļa — un 12 maſo praweeſchu grahmatas. Pahrejâs grahmatas peeſkaitija treſchai daļai. Tos deſmit bauſchlus neweenā nekur Wezâ Deribâ neſauz par „bauſlibu," gan par „wahrdeem," pat daſchreiſ beſ ziteem bauſchkeem par „deribu." Peem. 2. Moſ. 20, 1; 24, 3; 34, 4. 28; 5. Moſ. 4, 13; 9, 9. No ſche pahrrunatâ ſkaidri redſams katram, kas negrib buht teepums, ka Jeſus Mat. 5, 17., runadams par „bauſlibu un praweeſcheem" ir domajis Sawa laika Bihbeli lihdſ ar wiſeem, wiņas bauſchkeem — noſazijumeem jeb likumeem — tâ tad wiſu bauſlibu. Bauſlibas daliſchana „moraliſkâ, zeremonialâ, pilſoniſkâ — bauſchlos un bauſlibâ", lai tad pa tàm ſtarpam weenteeſigeem ļaudim uſbahſtu Jaunâs Deribas laikmetâ ſakas kaklâ — kâ to dara Sabatiſti — ir zilweku darbs, kas iſpelnas weenigi apuſtuļa Pehtera wahrdus: „Ko juhs Deewu kahrdinajat, uſ mahzekļu kaklu likdami juhgu, ko nedſ muhſu tehwi, nedſ mehs neſpehjam paneſt?" Tâ tad gala ſlehgums ir tas, ka ſche Jeſus ir domajis wiſu bauſlibu. — Paklauſot Sabatiſteem, kas nu iſſkaidro tâ, ka Jeſus neeſot nahzis bauſlibu atmeſt un tâ tad ari to mums jaiſpildot, mums neatleek nekas zits, ka iſpildit wiſu Moſus bauſlibu, ar ziteem wahrdeem iſſakotees — tapt Schihdeem. Tâ tad tik tahlu mehs eſam tikuſchi ar Sabatiſtu gudribu! Bet gods muhſu Peſtitajam, Sabatiſtu iſſkaidrojums ir aplams, pilnigi aplams! Bet par to turpmak.

(Turpmak wehl.)

Apſkats.

Latweeſchu Baptiſtu Sabeedribas 1909. gada gadaſapulze tiks notureta Wentſpilî, 12. 13. 14 junijâ. Preekſchneezibas ſehde 11. junijâ. Pilnwaras, peeteikſchanâs jaeeſuhta lihdſ 1. junijam uſ Kurziſcha adreſi, pahrſpreeſchamee preekſchmeti uſ Inka, waj Lauberta adreſem.

Bijuſchais **palkawneeks E. wan Beiningens** ir peeſuhtijis Jelgawas Baptiſtu draudſes preekſchneekam wehſtuli — newis rakſtitu, bet gan hektografetu — ar uſrunu: „Godajamais kungs un mihlots brahli eekſch Kriſtus", kurâ winſch luhdſ wiņam atwehlet Jelgawas Baptiſtu draudſes telpâs kahdu 12 preekſchneſumu notureſchanai par Kriſtus atnahkſchanu, aiſrahdidams, ka „winſch juhtotees ſpehjigs ſapraſt un iſſkaidrot praweeſchu rakſtus." Beiningam nu Jelgawas Bapt. draudſes preekſchneeks rakſta wehſtuli, kuras ſaturs war deret ari wairakeem, kurus waldſina Kriſtus atnahkſchanas jautajumi. Tadehļ ſcho atbildes wehſtuli latweeſchu tulkojumâ nodrukajam ari ſcheit:

Godatais brahli eekſch ta Kunga!

Pateizos Jums par draudſigo peedahwaſchanos, noturet preekſchneſumus par ta Kunga atnahkſchanu manâ draudſê, Jelgawâ, bet man Jums japaweſta, ka newaru peeņemt peedahwaſchanos, tapehz ka man pawiſam ziti uſſkati par Pehdejâm Leetam, ſewiſchķi par Antikriſtu, ne kâ Jums un tapehz ka man Juhſu uſſkati par to leekas kaitigi draudſei.

Juhſu uſſkatus par Pehdejâm Leetam un Juhſu preekſchâ neſchanas weidu uſſkatu par kaitigeem aiſ ſekoſcheem eemeſleem:

1. Deewa draudsei wehl preekschâ koti bruhms un bihstams laiks tapehz ka wehl nahks Antikrists ar bihstamâm wajaschanam. Bet Juhs arween wehl pehz kahda jau sen pahrspehta teologiska usskata isskaidrojat pahwestu par Antikristu un tâ nowehrschat kristigo usmanibu no preekschâ stahwoschâm draudoschâm breesmam. Aisrahdischu sche tikai us weenu leetu: Pahwesta wara ir jau sen salausta, bet Swehtee Rakstî saka, ka Antikrists buhs sawâ wisleelakâ warâ, kad Kristus nahks. Jahn. Par. 19, 11—21.

2. Apgalwojums par noteiktu gadu preeksch ta Kunga atnahkschanas — kâ Juhs to darat — tâ pat eeschuhpo kristigos meegâ, jo tad ari laika deesgan lihds ta Kunga atnahkschanai, dsihwot nekristigi. Bet Jesus laba eemesla dehl klusê par to laiku, lai mehs buhtu nomodâ. Mark. 13, 33—37. — Bes tam — ja laudis eesahks tizet Juhsu praweeschojumeem — tad tee wairs nestrahdâs un nebuhs wairs kahrtigi deenischkâ dsihwê, labi isrehkinadami gadu, kurâ pehz Juhsu domam tas Kungs nahks. Bet ta ir Teesalonikeeschu maldiba (2, Tes. 3, 6. 11. 12; 2, 1—3). Schi maldiba jau ir atnesusi noschehlojumus augkus Sabatisteem-Atwentisteem 1843. un 1844. gadâ, Amerikâ.

3. Tuhkstoschgadu Walsti wairs nebuhs nekahda atgreeschanâs, gan tikai tizibas augku baudischana. 2. Tes. 1, 7—9; 1 Kor. 15, 50—53. Jahn. Par. 20, 1—7. Bet Juhs mahzat laudis, ka tur buhs atgreeschanâs un ar to tâ pat winus eeschuhpojeet, jo tad jau scheit ar atgreeschanos naw jasteidsas.

4. Juhsu preekschnesumi mudsch no alegorijam. Runas un wahrdi, kâ peemehram Mat. 24. nod., Jahn. Par. 1—3 nod., ko jasaprot tà kâ tur rakstits, top no Jums alegoriseti — nosihmejot kautko zitu ne kâ wini saka. Tahda Bihbeles isskaidroschana spehj wisu isskaidrot un ihstas domas aisskaidrot projam, bet tai naw nekahdas jehgas un labuma. Tâ beeschi darija Origenes.

5. Juhsu preekschâ neschana atstahj us mani eespaidu, ka Juhs mahzat sinibu — Juhsu usskatus par Pehdejâm Leetam. Bet praweeschoschana ir suhtna wehsts wisleelakâ pasemibâ un luhgschanâ un godzeenibâ pret Wisspehzigo.

6. Usskatu to par nepeederigu eedomaschanos, sajit pascham par sewi, kâ Juhs darat: Man ir praweeschojumu isskaidroschanas dahwana. Zitu mute lai muhs atsihst — un ari tad ta beeschi ir tikai peewilschanâs. Paschpeewilschanâs turpretim ir bihstama.

Tâ kâ Juhs Sawu wehstuli esat likuschi isgatawot wairak, tad man schkeet, ka Juhs tahdas wehstules buhsat suhtijuschi ari zitâm Baptistu draudsem. Kâ Latweeschu Baptistu preekschneeka palihgs esmu speests aisrahdit, ka es Latweeschu Baptistu draudses beedinaschu no Juhsu preekschnesumeem un Juhs ar Saweem tagadejeem usskateem tik lehti neatradiseet eeeju winâs. Bes tam naw glihti, ka Juhs bes jeb kura pawehstijuma Latweeschu Baptistu Sabeedribas preekschneezibai issuhtat schahdas wehstules muhsu draudsem.

Peesuhtu Jums weenu no sawâm grahmatinam, ar usrakstu „Antikrists". Ja Jums patihk, warat no tâs eepasihtees ar maneem usskateem par Antikristu.

Wisu scho saku Jums kâ brahlam eeksch ta Kunga. Tizu, ka Juhs gribat labu, bet man leekas, ka Juhs eedomajatees par Sawu Swehto Rakstu isskaidroschanu wairak ne kâ wajadsigs.

Ar kristigu sweizinajumu.

(Paraksts.)

Jelgawâ, 20. IV. 1909.

Saikawas swehtdeenasskola mums eesuhtija preeksch Zeetuma Misiones 3 rublus ar sekoschu pawadwehstuli: „Dahrgais br. Laubert! Lasidami par misiones darbu zeetumos pee peeauguscheem, kâ ari behrneem, mehs behrni newaram palikt neko nedarijuschi. „Masas lahses sakrahj Leelus uhdenus! Misiones grasis Ar no behrnineem, Gara gaismu gahdâ Zeetumineekeem." Tâ kâ mums wiseem naw eespehjams masos behdulischus zeetumôs apmeklet, tad suhtam no sawas kases 3 rublus Rigas zentralzeetuma behrneem preeksch „Dseesmineekeem." — Daudş mihlas sweikas masajeem behdulischeem! Jesus winus mihlê. Aisluhgschanâs paturedami paleekam Juhsu brahlischi un mahsinas Saikawas swehdeenasskolenî. Saikawas sw. skolas wahrdâ masakâ mahsa eeksch Kristus Anna Grankow." — Aissuhtam nu 25 „Muhsu Dseesmineekus" m. Preede us Rigu preeksch minetâ mehrka. Tas Kungs lai atmaksâ deweejeem!

Klihwlandê, Amerikâ, Pirmâ Wahzu Baptistu basnizâ, Kinsman Road un Griswold Ave. S. E stuhrî, schowasar br. Buschmans, Rotschestras Baptistu garigâ koledscha audseknis, noturês Latweeschu garigas sapulzes katru swehtdeenu plkst. trijos pehzpusdeenâ.

Luteranu teologiski kursi. Luteranu mahzitaju pulzinsch (mahzitajs Auninsch, Girgensons, Hilners un Witroks), kâ „Rev. Ztg."a sino, sarihkoschot Tehrpatâ no 16.—29. augustam „apologetiskus instrukzijas kursus"; to noluhks buhschot, aisstahwet luterizigo pasaulsusskatus pret tagadejâm sinisskâm un filosofiskâm doktrinam. Lekzijas lasischot ne tikai mahzitaji, bet ari sinatneeki-spezialisti, kâ par peem. Dr. Brafs Godesbergâ — par jaunakeem pehtijumeem biologijâ, priwatdozents Holmanis — fisiskâm un kimiskâm doktrinam u. t. t.

J. Latw. Awises.

Wahzu laikrakstâ **„Christlicher Botschafter"** schi gada 15. numurâ eeweetots kahds waldsinoschs gabalinsch par Baptistu darbibu Peterburgâ, kas muhs kâ Kreewus waldsinâs wehl wairak, sewischki wehl aif ta eemesla, ka par to rakstijuschi Luterani un isteikuschees saprahtigâ aliangses garâ. Tur tâ rakstits: „Kahda Kreewijâ isdota luteriska awise nesen atpakal atstahsta saweem lasitajeem sekoscho: Baptisti ir koti kustigi un ustahjas ar wisu sirdi preeksch sawas leetas — to jaatsihst. Dascham labam pat schi dedsiba preeksch sawas leetas kluhst par sinamu fanatismu, bet winu leeta teem sirdsleeta un mehs apdomigee Luterani waram no teem,

atteezotees us sajuhsmu, kautko mahzitees. Tà tee tagad Peterburgâ eesahkuschi daschadàs weetàs sawu darbu daschnedaschadi. Peterburgas baptiskàs kustibas dwehsele leekas buht Fetlera kungs, dsimis Latweetis, kas esot isglihtojees Londonâ. Winsch un Stepanowa kungs notura katrâ swehtdeenas wakarâ baptiskas pamodinaschanas sapulzes domes sahlê, kas pahrpilnigi teekot apmekletas. Domes sahlei 800 sehdweetas, kuras par 20 kapeikam arween wisas pahrdotas un bes tam wehl pahrejàs stahwweetas eenemtas, daudsi wairs neatrod weetas un teem jaeet projam. Kreewu ļaudis łoti mihl schahdas brihwas garigas sapulzes un tee salkst pehz Deewwahrda dwehseku baribas. Fetlera kungs ari isdod garigu nedekas laikrakstu un baptiskâ grahmatu tirgotawâ, Kasanas eelâ 5, war dabut wiswisadus baptiskus rakstus, wiswairak tulkojumus no Angku walodas. No schis parahdibas war manit, ka laiki pee mums mainijuschees. Mehs neesam nekahdi Baptisti, negribam ari par tahdeem kluht, tapehz ka tizam, ka deribai, ko tas Kungs derejis ar mums, kod kà behrni tikam kristiti, newajaga nekahdas atjaunoschanas un tai saws derigums muhschigi, tatschu mehs preezajamees, ka Kreewu tautai Deewa wahrds teek pasneegts pamodinoschi."

Isnahkusi ir **Wahzu Baptistu 1908. gada statistika** jeb gada pahrskats. Wahzijâ tagad 39,062 draudseslozekli teeschee, 268 sludinataji un 593 palihgi. Pagahjuschâ gadâ kristiti 2351. Isslehgti 712, atkalusnemti no isslehgteem 381. Preeksch Deewa walstibas darba pagahjuschâ gadâ dots apm. 450 tuhkstosch rublu. Zaurmehrâ us lozekli wairak ne kà desmit rubłi.

Wihna wehsture un wina eespaids. Sem schi wirsraksta raksta kahds „Silà Krusta" sabeedribas preekschneeks, skolotajs Wikels, sekoscho: Wihna dsimtene ir Kaukasija. Ari Palestinâ, sewischki Lihbanonâ un pee Eskolas upes, wihns isdodas labi. Agrak tika wihnogu sula eewahrita kà sihrups, akminu traukos sem semes usglabata un tad ar uhdeni sajaukta labpraht dserta. Pret raudsetu wihnu sazehlàs agrak gandrihs wisas tautas. Sparteeschi peedsirdija sawus wehrgus, lai winu jaunibai peedsehruschees wehrgi buhtu beedinoscha preekschsihme. Perseeschi dewa apsuhdseteem wihnu lai dsehrumâ isstahstitu, ko tee darijuschi. Romeescheem bij stingri likumi pret dsehrajeem un dsehrajàm. Par peemehru wihrs drihksteja seewu nosist, ja ta dsehra. Wehlak, sewischki Nero laikâ, Romeeschi paschi dsehra daudsi. Lihds ar dserschanu Româ eeweesàs netikliba un tad sekoja warenàs walsts gals. Wahzijâ esot bijuschi biskapu pilis pils dsehraji it kà waldneeka galmos galma nerri. Kihneeschi sauzot alkoholu par Jesus gifti, tapehz ka tas teem eewests un wehl tagad teek wests no kahdas kristigas semes, no kuras ari sludinats teem Jesus. — Waj ne, warmahkam alkoholam atkal jauni schausmigi lauri. Ira gan sen laiks, ka wisi tee kristigee, kas grib tikt peepilditi ar Swehto Garu, pilnigi atturas no wihna, alus un brandwihna dserschanas. Lk. 1, 15.

Dsehrajeem pahrdomaschanai. Kahdâ Wahzu awisê, pagahjuschâ gadâ, bij sekoschs sludinajums: „Preeksch wihnuschneekeem un krodsineekeem! Eeteizu gumijas pipkas jeb sitamos, ari schlaukas. Us pehzmaksu par trim markam. Mikelis Henigs." — Preeksch kam gan wihnuschneekeem un krodsineekeem wajag gumijas pipku jeb pahtagu?

Wehstulneeks.

J. Braun. P. 1035 kap. sanehmam. Paldees!

Lasitajus luhdsam muhs atwainot, ka pahris numuros nespehjam tik sekmigi turpinat jau no gada sahkuma apsahktos darbus, tapehz ka raksteens pa sabatismu ir japabeids. Mehs bijam speesti rakstit scho raksteenu, tapehz ka sewischki Leepajâ, Walkâ Sabatisti łoti kustigi un tà kà tos tur labi nepasihst, tad daschs labs weenteesigs kristigais teek samulsinats no winu Wezàs Deribas bauschkeem. Nebij eespehjams nerakstit, kad wairaki aisrahdija un weenteesigi luhdsa, lai tatschu rakstot par to. Domajams, ka nahkoschâ numurâ spehsim raksteenu pabeigt.

Pagahjuschâ numurâ, „Apskata" nodaļâ ir daschas rupjas drukas kłuhdas. Katrâ sinâ jaislabo weena. Ta ir: Baptistu Amerikâ ir newis 8 miljoni, bet gan 5,425,701.

Sanehmam preeksch L. B. P. Misiones no K. Stuhris Kondujâ 2.20 kap., no Art. Lukewitza Gramsdâ 3 rubłus; preeksch Zeetumu Misiones no Artura Lukewitza Gramsdâ 3 rubłus, no Saikawas swehtdeenas skolas 3 rubłi; preeksch Widsemes Misiones no Art. Lukewitza 2.65 kap.; preeksch Kareiwu Misiones no Pahwila draudses jaunawu beedribas preeksch 1 ekf. „Awota", 1 ekf. „Bѣра", 1 ekf. „Kristiga Wehstnescha" issuhtischanas kareiweem 7 rubłi.

J. P. Dsejina mums neder. Par laimes wehlejumu ir jamaksà.

Naudas suhtitajus daram usmanigus, ka pa perewodu jeb pahrwedumu naudu pastâ suhtot, suhtijums lihds 25 rubłeem maksà tikai 16 kap. Daschs labs glabà mahjâ weselu gadu suhtamo naudu, gaididams kahdu, kas naudu „tà pat" aisweztu, bet pee tam aismirst, ka katrs rublis tirdsneezibâ pelna wismas 5 kap. par gadu. Bes tam „tà pat" suhtot, suhtamà nauda beeschi ween łoti wehlu nahk ihstajàs rokàs, tapehz ka to aismirst nodot, un sagahdà newajadsigi darbu, gan widutajeem, gan sanehmejam. Tirgoni tak atrehkina leelumâ nonehmejeem tik daudz, ka naudu pa pastu war atsuhtit. Mehs łoti luhgtu, to us preekschu eewehrot wiseem, kam ar mums weikalisks sakars.

Redaktors-isdewejs P. Lauberts.

Pasinoju, ka pastellejumus us **„Kristigu Wehstnesi"** peenem un ka wisas mana apgahdeena grahmatas ari dabù pirkt **jaunatwehrtajâ**

Andreja Osolina kga

grahmatu weikalâ,

Leepajâ, Suworowa eelâ 34.

P. Lauberts.

Ar 1909. gadu usfahka sawu trescho gada gahjumu

„Lihdumneeks",

weenigais latweeschu laikraksts Brasilijâ un wisâ Deenwidus-Amerikâ, kas kalpo sewischki weetejo latweeschu intereseem. Wina mehrkis ir: kopt un usturet muhsu tautas walodu Brasilijâ un gahdat, lai atzełojuschee latweeschi neeetu sawai tautai pasuschanâ, bet pazeltu winas nosihmi zitu tautu starpâ. Preeksch schi noluhka sasneegschanas tas turesees pee progresiwa, bet bespartejiska wirseena, sneegdams leetischkus pasinojumus un informazijas no wisam muhsu aprindam, reisê pasneedsot daschadus aprakstus un pamahzibas, kam buhtu nosihme pee atzełojuscho tauteeschu materialà un garigà stahwokla pazelschanas. Schad un tad winâ atradis paspahrni ari literariski raksti un wispahri leetas, kam plaschaka wispahriga nosihme.

Turedamees pee schahda wirseena **„Lihdumneeks"** zerè buht par weenotaju schejeenes latweeschu starpâ un lihds ar to par saiti, kas tos weenotu ar tautu dsimtenê, ismainot sinas par abpusigeem preekeem un behdam un isredsi nahkotnê.

Eewehrojot wina schahdu programu un noluhku, **„Lihdumneeks"** eeteizams abonet un pabalstit wiseem, kam ruhp weenoschanàs un kopigi mehrki muhsu tautâ. Bes tam tas eeteizams teem, kas wehlas sinat pateesas sinas par apstahkleem un dsihwi latweeschu kolonijàs un wispahri Deenwidus-Amerikâ.

„Lihdumneeks" isnahk diwas reises mehnesî un maksà ar peesuhtischanu Kreewijâ **3 rub. 50 kap. par gadu.** Kas pastellè 5 eksemplarus us weenu adresi — dabun 1 eksemplaru par brihwu.

Wina adrese ir: **Ao jornal „Lihdumneeks", Rua dos Guayanazes 78, São Paulo, Brasil.**

Kreewijâ peenem pastellejumus J. A. Freija un beedru grahmatu weikals, Rigâ, Leelâ Kehnina eelâ Nr. 28.

Redaktors un isdewejs J. Malwess.

Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahna eelâ Nr. 8.